

Arbetsmarknadsdepartementet
Enheten för arbetsrätt och
arbetsmiljö

LOs yttrande gällande förordning 2019 1149 om den Europeiska arbetsmyndigheten samt förordning 2016 589 om EURES samt förordning 1024 2012 om administrativt samarbete

Sammanfattning av LOs synpunkter

- LO välkomnar kommissionens förslag avseende ELA:s mandat och ansvarsområden.
- LO anser att ELA bör fortsätta att utvecklas till ett europeiskt center mot arbetslivskriminalitet.
- LO anser att ELA fortsatt ska ha en stödjande roll i förhållande till medlemsstaterna. ELA ska inte få agera i medlemsstaterna på egen hand.
- LO anser att ELA inte enbart bör stärka sitt samarbete med nationella myndigheter utan även med fackliga organisationer, såväl strategiskt som operativt.
- LO anser att ELA:s arbete ska vara till stöd för migrantarbetare, varför det inte bör innefatta kontroll av migrantstatus eller informationsutbyte för kontroll av densamma.

Utveckling av LOs synpunkter

LO och LO-förbunden har följt ELA:s arbete sedan myndigheten inrättades år 2019. Representant från LO ingår i ELA:s Stakeholder Group och genom Europafacket deltar LO i arbetet inom ELA:s Management Board. Erfarenheterna från det arbetet har gjort det tydligt för LO att ELA är en myndighet som fyller en viktig funktion för den europeiska arbetsmarknaden.

Mobila arbetstagare utgör en allt större del av arbetskraften inom EU. Tyvärr ser vi allt för ofta att dessa arbetstagare, exempelvis utstationerad personal, har svårt att få sina rättigheter tillgodosedda. Inte sällan är deras arbetstider längre än vad som är tillåtet och lönen de erhåller är inte i nivå med kollektivavtal.

För att bekämpa dessa problem är ett utökat samarbete mellan medlemsstaterna nödvändigt. Fler gemensamma och samordnade inspektioner, som även inkluderar arbetsmarknadens parter, behöver genomföras. I det arbetet spelar ELA en avgörande roll.

LO har tidigare framfört åsikten om att ELA borde utvecklas till ett europeiskt center mot arbetslivskriminalitet. LO välkomnar därför kommissionens förslag avseende ELA:s mandat som innebär att myndighetens fokus tydligt ska vara inriktat på tillsyn och regelefterlevnad, samtidigt som en respekt för medlemsstaternas suveränitet och arbetsmarknadsmodeller behålls. Det är viktigt för LO att ELA aldrig får agera på egen hand, utan godkännande och deltagande från aktuella medlemsstater. ELA ska ha en stödjande roll i förhållande till medlemsstaterna.

Det är bra att ELA föreslås få en mer proaktiv roll när det gäller att initiera samordnade och gemensamma inspektioner. Samarbetet måste stärkas såväl strategiskt som operativt, dock inte enbart med nationella myndigheter utan också med fackliga organisationer.

Befogenheter att få tillgång till, behandla och utbyta personuppgifter kommer vidare att stärka ELA:s strategiska och operativa kapacitet. EU-system såsom IMI, ERRU, EESSI, ESSPASS samt deklarationer för utstationerade arbetstagare och förare gör det möjligt för ELA att underlätta samarbete, genomföra riskbedömningar, inleda utredningar, verifiera handlingar, bättre rikta inspektioner och säkerställa en korrekt uppföljning.

Det är även mycket positivt att ELA:s ansvar utvidgas till att omfatta medborgare i tredjeland. På en arbetsmarknad där lokala, mobila och migrerande arbetstagare i allt större utsträckning arbetar sida vid sida är likabehandling och skydd avgörande. För att fullgöra sina uppgifter måste ELA skydda migrantarbetare oavsett anställnings- och migrationsstatus. Detta kräver starka skyddsmekanismer och brandväggar för att säkerställa att varken personuppgifter, arbetsplatsinspektioner eller samarbete mellan myndigheter används för migrationskontroll. ELA:s uppgift är att stötta nationella myndigheter och fackföreningar i arbetet med att hålla företag ansvariga för arbetsrättsliga överträdelser och brott, inte att bestraffa arbetstagare som drabbas av konsekvenserna av sådana överträdelser.

Sammantaget stärker kommissionens förslag ELA:s roll avseende att ge stöd åt nationella myndigheter och fackföreningar. Vidare bidrar överföringen av ägarskapet för EURES-portalen och dess helpdesk till kommissionen till att renodla ELA:s uppdrag, vilket LO ser som positivt.

Med vänlig hälsning
Landsorganisationen i Sverige

Johan Lindholm

Marcus Carlbrand
Handläggare